Lietas arhīva Nr. K68-0025-20/20
ECLI:LV:RPPT:2020:0218.11511002713.5.BL

B L A K U S L Ē M U M S
Rīgā 2020.gada 18.februārī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis E.Ernstsons
tiesneses A.Freimane un A.Grāvīte,
piedaloties prokuroriem K.Cakulam un J.Kušakovai,
aizstāvjiem zvērinātiem advokātiem A.Zvejsalniekam, D.Skačkovam, J.Junkeram, R.Grīnbergam, G.Varslavānei, G.Štaueram, S.Heidingerei, J.Kvjatkovskai, G.Antonam, A.Berezinam, pārstāvjiem-zvērinātiem advokātiem B.Mūrniecei un J.Tverjanovičai- Borei,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā
/pers. A/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā,
/pers. B/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā,
/pers. C/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā,
/pers. D/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā,
/pers. E/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā,
/pers. F/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēta Krimināllikuma 319.panta trešajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā,
/pers. G/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēta Krimināllikuma (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) 319.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā,
/pers. H/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēts Krimināllikuma 319.panta trešajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā,
/pers. I/, personas kods /personas kods/,
apsūdzēta Krimināllikuma (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) 146.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā,
un kriminālprocesa ietvaros uzsākto procesu par piespiedu ietekmēšanas līdzekļu piemērošanu juridiskām personām:
SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,
SIA /Nosaukums B/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,
SIA /Nosaukums C/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,
SIA /Nosaukums D/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/,
SIA /Nosaukums E/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2020.gada 18.februāra spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un Krimināllikuma 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ atzīti par nevainīgiem Krimināllikuma 239.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) un 123.panta otrajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā un attaisnoti, /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/ atzīti par nevainīgiem Krimināllikuma 319.panta trešajā daļā (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un attaisnoti, savukārt /pers. I/ atzīta par nevainīgu Krimināllikuma (redakcijā, kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī) 146.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un attaisnota. Kriminālprocess daļā par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu SIA /Nosaukums A/, SIA /Nosaukums B/, SIA /Nosaukums C/, SIA /Nosaukums D/ un SIA /Nosaukums E/ izbeigts.

[2] Tiesu debatēs apsūdzētā /pers. A/ aizstāvis zvērināts advokāts Artūrs Zvejsalnieks lūdza tiesu pieņemt blakus lēmumu un uzdot prokuratūrai izmeklēt SIA /Nosaukums F/ amatpersonu un darbinieku atbildību.

M o t ī v u d a ļ a

[3] Kriminālprocesa likuma 533.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa reizē ar galīgo nolēmumu var pieņemt blakus lēmumu, kurā kompetentai institūcijai vai amatpersonai norāda uz krimināllietā konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem, to cēloņiem un veicinošiem apstākļiem un pieprasa tos novērst.

[4] Tiesa uzskata, ka zvērināta advokāta A.Zvejsalnieka lūgums par blakus lēmuma pieņemšanu ir pamatots un apmierināms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[5] Lietas izskatīšanas gaitā tiesa konstatēja, ka SIA /Nosaukums F/ bija uzņēmums, kurš uz līguma pamata apņēmās veikt tērauda kopņu izgatavošanu, piegādāšanu un samontēšanu objektā Rīgā, Priedaines ielā 20 atbilstoši spēkā esošajiem būvnormatīviem. Pašai SIA /Nosaukums F/ nebija nepieciešamās sertifikācijas montāžas darbu veikšanai, proti, nebija sertificēta būvinženiera, tādēļ SIA /Nosaukums F/ noslēdza apakšuzņēmuma līgumu ar SIA /Nosaukums G/, kurai šāds sertificēts speciālists bija, par ko atbildību saskaņā ar līgumu uzņēmās pati SIA /Nosaukums F/. Pēc montāžas darbu pabeigšanas tika sastādīti nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas akti, tajos kā tērauda kopņu montāžas darbu veicēju norādot sertificētu speciālistu /pers. J/ un viltojot viņa parakstu, lai gan faktiski darbu veikšanā viņš nepiedalījās un vispār nebija par tiem informēts.

No minētajiem tiesas konstatētajiem apstākļiem izriet, ka sabrukušo tērauda kopņu montāžas darbi faktiski bija veikti bez nepieciešamās sertifikācijas, t.i., pārkāpjot Būvniecības likuma (*redakcijā līdz 01.10.2014.*) 8.panta pirmās daļas 4.punkta noteikumus.

[6] Lietā ir noskaidrots, ka sertificēts būvinženieris, kas norādīts dokumentos kā persona, kura vadīja tieši sabrukušo kopņu montāžu - /pers. J/, faktiski darbus nav veicis un viņa paraksti būvdarbu žurnālos un citos būvniecības dokumentos ir viltoti. Tas ir pierādīts ar prokurora priekšrakstu par sodu lietā Nr. 11817000414, kuru tiesa pēc aizstāvības lūguma izprasīja un iepazinās ar to, ka dokumentu viltojumus izdarījis SIA /Nosaukums F/ apakšuzņēmēja SIA /Nosaukums G/ pārstāvis /pers. K/.

[7] Taču šajā lietā liecinieks /pers. L/ tiesā liecināja, ka /pers. K/ neprata rīkoties ar datoru. Tāpat liecinieki /pers. L/ un /pers. M/ tiesā liecināja, ka /pers. K/ bija vājas latviešu valodas zināšanas. Savukārt no ierakstiem būvdarbu žurnālos ir redzams, ka tie ir izdarīti latviešu valodā bez kļūdām. Tiesas ieskatā šajā lietā iegūto faktu kopums norāda uz to, ka /pers. K/, visticamāk, nevarēja pats nedz sagatavot nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas aktus, nedz izdarīt ierakstus būvdarbu žurnālā, jo to viņam traucēja vājās datora un latviešu valodas zināšanas. Turklāt lietā esošie /pers. K/ ar roku rakstītie teksti (pratināšanas protokols, tam pievienotie dokumenti) vizuāli ir rakstīti citā rokrakstā, nekā ieraksti būvdarbu žurnālā. Līdz ar to tiesas ieskatā pastāv pamats aizdomām, ka dokumentu viltošanā, visticamāk, bija iesaistītas vairākas personas, nevis tikai viens /pers. K/, kurš šobrīd jau ir miris.

[8] Ņemot vērā minēto, krimināllieta Nr. 11817000414, kas 2014.gada 5.februārī tika izdalīta atsevišķā lietvedībā, tiesas ieskatā ir izmeklēta nepilnīgi, savukārt šajā krimināllietā vispār nav izmeklēti apstākļi un sauktas pie atbildības personas, kuras organizēja un veica sabrukušo tērauda kopņu montāžas darbus bez nepieciešamās sertifikācijas, t.i., pārkāpjot būvniecības noteikumus un maldinot citus būvprocesa dalībniekus, ka montāžas darbu veikšanā it kā esot piedalījies sertificēts speciālists. Būvniecības dokumenti, kas tika viltoti, ir dokumenti, kas apliecina darbu izpildi atbilstoši noteiktām prasībām un piešķir tiesības darbu izpildītājam prasīt darbu apmaksu. Turklāt izmeklēšana nav pievērsusi uzmanību apstākļiem, ka būvdarbu žurnālā, nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas aktos, kā arī citos būvniecības izpilddokumentos kā darbu veicējs figurē vienīgi SIA /Nosaukums F/. Tāpat lietā noskaidrots, ka objekta Priedaines ielā 20, Rīgā būvniecības laikā SIA /Nosaukums G/ darbinieki, ieskaitot pašu fiktīvi nodarbināto /pers. J/, noslēdza darba līgumus ar SIA /Nosaukums F/, kas tiesas ieskatā papildus liecina par to, ka kopņu montāžas darbus faktiski veica pati SIA /Nosaukums F/, bet apakšuzņēmuma līgums ar SIA /Nosaukums G/, visticamāk, tika noslēgts tikai izskata pēc, jo SIA /Nosaukums F/ bez sertificēta speciālista piesaistīšanas nevarētu likumīgi nedz darbus veikt, nedz saņemt līgumā paredzēto atlīdzību. Turklāt SIA /Nosaukums F/ reģistrējās Būvspeciālistu reģistrā, pamatojoties tieši uz darba līgumu, kas noslēgts ar sertificētu speciālistu /pers. J/, kurš, kā izrādās, nekādu darbu veikšanā nav piedalījies.

[9] Tiesai nav izprotama izmeklētāju un prokuratūras pozīcija, pie kriminālatbildības par būvniecības noteikumu pārkāpšanu šajā lietā saucot visas personas, kuras parakstīja nozīmīgo konstrukciju pieņemšanas aktu, nezinot, ka sertificēta speciālista /pers. J/ paraksts uz šī akta ir viltots, bet neizmeklējot un nesaucot pie atbildības visas personas, kuras apzināti rīkojušās ļaunprātīgi, maldinājušas citus būvprocesa dalībniekus, organizēja un veica sabrukušās tērauda kopnes montāžas darbus bez sertificēta speciālista klātbūtnes, veikušas dokumentu viltojumus un saņēmušas samaksu par darbiem, kurus nebija tiesīgas veikt. Fakts, ka būvprocesa dalībnieki, tajā skaitā /pers. A/, /pers. D/ un /pers. E/ tika apzināti maldināti objekta būvniecības laikā, ir konstatēts jau pieminētajā krimināllietā Nr. 11817000414, taču minētais apstāklis šajā kriminālprocesā izmeklēšanā vispār nav ņemts vērā.

[10] Vēl jo vairāk, no krimināllietas Nr. 11817000414 materiāliem ir redzams, ka 2014.gada 11.februārī policijas inspektore I.Kisiele nozīmēja rokraksta ekspertīzi, lai noskaidrotu, vai parakstus un tekstus būvdarbu dokumentos ir izpildījis aizdomās turētais /pers. K/ vai kāda cita persona, taču, nesagaidījusi ekspertu slēdzienu, 2014.gada 17.februārī nolēma pirmstiesas izmeklēšanu uzskatīt par pabeigtu un lietu nosūtījusi prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai. Savukārt 2014.gada 27.februārī prokurors I.Vikuļins ir taisījis priekšrakstu par sodu, atzīstot, ka visus viltojumus izdarījis /pers. K/ viens pats, nosūtot ekspertam vēstuli, ka nepieciešamība pēc rokraksta ekspertīzes lietā ir zudusi. Šāda policijas un prokuratūras rīcība tiesas ieskatā ne ar ko nav saprātīgi izskaidrojama, proti, nav saprotams, kādēļ izmeklētāja un prokurors nevēlējās sagaidīt eksperta slēdzienu, lai pārliecinātos, vai tiešām visus /pers. J/ paraksta un tekstu viltojumus ir veicis /pers. K/.

[11] Bez tam, šajā lietā konstatēts, ka SIA /Nosaukums F/ ar līgumu apņēmās veikt metāla konstrukcijas (kopņu) detalizāciju (MKD) – izstrādāt MKD sadaļas rasējumus. MKD sadaļa ir atsevišķa projekta sadaļa un tās izstrādi pieļaujams veikt vienīgi sertificētam speciālistam. Taču lietā konstatēts, ka MKD sadaļas rasējumus no SIA /Nosaukums F/ puses izstrādāja personas bez nepieciešamās sertifikācijas un kvalifikācijas – /pers. N/ un /pers. O/, turklāt no liecinieka /pers. N/ tiesas sēdē sniegtām liecībām un rokraksta ekspertīzes atzinuma izriet, ka MKD sadaļas rasētāja /pers. N/ paraksti uz rasējumiem, visticamāk, arī ir tikuši viltoti.

[12] Tāpat no SIA /Nosaukums F/ darbinieku sniegtām liecībām šajā lietā izriet, ka metāla kopņu MK-1 būvkonstrukciju projektā iesaistītās personas zināja, ka nesošajās konstrukcijās ir paredzēts izmantot bultskrūves ar "SB" marķējumu, tomēr šādas bultskrūves nepasūtīja un metāla kopņu MK-1 ražošanā tās neizmantoja, jo tāda prasība nebija izvirzīta būvkonstrukciju projektā. Tomēr, neskatoties uz to, SIA /Nosaukums F/ izdeva metāla konstrukciju pasi, ar kuru apliecināja, ka būvizstrādājums atbilst standartam LVS EN 1090-2:2008, tajā skaitā, ka ražošanā izmantoti skrūvsavienojumi, kas marķēti ar apzīmējumiem "SB", "HR" vai "HV", bet patiesībā šādus skrūvsavienojumus neizmantoja.

[13] Savukārt, novērtējot metāla konstrukciju tehniskajā pasē Nr. 1-09/2629 norādīto informāciju un SIA /Nosaukums F/ darbinieku tiesā sniegtās liecības kopsakarā ar lietā esošo Patērētāju tiesību aizsardzības centra atzinumu un liecinieces /pers. P/ sniegtām liecībām, tiesa secina, ka SIA /Nosaukums F/, izsniedzot metāla konstrukciju MK-1 tehnisko pasi Nr. 1-09/2629, uz kurā deklarētajām ziņām paļaujas citi būvprocesa dalībnieki, ir rīkojusies pretēji Būvniecības likuma 25. panta pirmajai daļai, jo būvizstrādājums neatbilda tehniskajā pasē norādītajam standartam LVS EN 1090-2:2008.

[14] Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa uzskata, ka krimināllietā nav vispusīgi un pilnvērtīgi izmeklēti visi lietas apstākļi, tādēļ saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 533.panta pirmo daļu ir pieņemams blakus lēmums, uzdodot prokuratūrai izmeklēt SIA /Nosaukums F/ amatpersonu un darbinieku atbildību, noskaidrojot, vai to darbībās nav konstatējami Krimināllikuma 177.pantā (krāpšana) un 239.pantā (būvniecības noteikumu

pārkāpšana) paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāvi.

[15] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 533.panta ceturto daļu tiesas blakus lēmums stājas spēkā vienlaikus ar galīgā nolēmuma spēkā stāšanos. Tomēr, lai nepieļautu Krimināllikumā paredzētā noilguma iestāšanos, tiesa uzskata par nepieciešamu un iespējamu blakus lēmumu nosūtīt prokuratūrai uzreiz pēc tā pilnā teksta sagatavošanas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 533.panta pirmo daļu, tiesa

n o l ē m a

Krimināllietā Nr.11511002713 pieņemt blakus lēmumu un informēt Rīgas tiesas apgabala prokuratūru par krimināllietā konstatētajiem apstākļiem jautājuma izlemšanai par kriminālprocesa uzsākšanu pret likvidētās SIA /Nosaukums F/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, bijušajām amatpersonām un darbiniekiem.

Blakus lēmumu var pārsūdzēt tikai reizē ar tiesas pieņemtā galīgā nolēmuma pārsūdzēšanu un tas stājas spēkā vienlaikus ar galīgā nolēmuma spēkā stāšanos.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis E.Ernstsons

Tiesnese A.Freimane

Tiesnese A.Grāvīte